

Bijlage 3

Begrippenlijst en afkortingen

Gezondheidsvaardigheden

Vaardigheden om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van beslissingen die met gezondheid te maken hebben. Mensen met een lage opleiding beschikken veelal over minder gezondheidsvaardigheden.

Interventie

Een combinatie van programma-elementen of strategieën die zijn ontworpen om gedragsveranderingen teweeg te brengen of de gezondheidstoestand van individuen of een hele populatie te verbeteren.

Integrale aanpak/zorg

Om kwetsbaarheid aan te pakken is een brede inzet nodig op diverse gebieden, zoals gezondheidszorg, zelfredzaamheid, participatie, opleiding, sport, fysieke omgeving, leefbaarheid, sociale cohesie en voorzieningen.

Intergenerationele overdracht

Met intergenerationele overdracht wordt bedoeld op het doorgeven van eigenschappen en situaties van ouders op hun kinderen. Bijvoorbeeld eigenschappen die horen bij ADHD (moeite met concentratie, impulsiviteit) en autisme (beperkte sociale interactie, weinig inlevingsvermogen) zijn deels erfelijk. Voedingstekorten, stress en roken tijdens de zwangerschap kunnen zorgen voor een slechte start. Ook bepaalde omstandigheden (zoals slechte gezondheid, lage opleiding, armoede, geweld of kindermishandeling) kunnen 'doorgegeven' worden (Visser 2019; JGZ-richtlijn Kindermishandeling 2016).

Kindermishandeling

Kindermishandeling is elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is. Dus niet alleen lichamelijk geweld, maar ook bijvoorbeeld emotionele mishandeling of verwaarlozing vallen eronder.

Zwangere of ouder in een kwetsbare situatie

Een zwangere of ouder in een kwetsbare situatie is een persoon bij wie één of meerdere risicofactoren die de zwangerschap⁶, het kind en/of het ouderschap negatief kunnen beïnvloeden aan de orde zijn, en waarbij de aanwezige beschermende factoren ontoereikend zijn.

Laaggeletterdheid

⁶ Waar gesproken wordt over 'de zwangerschap' bedoelen we: de zwangere vrouw en de groei en ontwikkeling van het ongeboren kind.

Laaggeletterdheid is een term voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij daardoor ook moeite met het gebruik van een computer of een smartphone. (Lezen & Schrijven, 2020).

Opvoedvaardigheden

Vaardigheden die er voor zorgen dat de ouder(s) in staat zijn om na de geboorte liefdevol en sensitief op signalen van het kind te reageren.

Professional

Onder professionals verstaan we mensen met specifieke expertise op een bepaald gebied.

Sociaaleconomische status (SES)

De SES van mensen wordt doorgaans gedefinieerd aan de hand van een combinatie van de factoren 'opleiding', 'inkomen', en 'positie op de arbeidsmarkt'. De term 'lage SES' refereert aan mensen met een lage opleiding, een laag inkomen of een combinatie daarvan. Een lage opleiding betekent dat het hoogst behaalde onderwijsniveau is: basisonderwijs, VMBO, eerste drie jaren van HAVO/VWO of de entreeopleiding, de voormalige assistentenopleiding (MBO 1) of minder dan tien jaar onderwijs in het land van herkomst (Bronnen: CBS Statline 2020, Pharos). Als het inkomen op of iets boven het sociaal minimum ligt, wordt dat een laag inkomen genoemd.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het vermogen dat iemand heeft om op een algemeen en acceptabel niveau te functioneren in de maatschappij. Dit geldt voor verschillende leefgebieden zoals inkomen, sociale contacten en lichamelijk en psychisch gezond blijven. Idealiter gaat dit gepaard met zo min mogelijk professionele hulp of steun van de overheid. Zelfredzaam is ook, wanneer het persoonlijk functioneren en handelen en/of participatie aan de samenleving in het geding komt, en iemand dit niet zelfstandig kan oplossen, hij/zij in staat is hulp te organiseren in zijn/haar omgeving (Wulfraat 2019).